

Vlaams
Mensenrechten
Instituut

Advies over het persoonsvolgend budget

Voorstel van decreet tot wijziging van de toeleidingsprocedure

Advies nr. 01 van 2025
Uitgebracht op 19/05/2025

Inhoud

Samenvatting.....	3
Situering.....	5
Voorstel van decreet.....	6
Analyse van het Vlaams Mensenrechteninstituut.....	8
Aanbeveling 1. Stel de nodige budgetten ter beschikking om de wachtlijsten weg te werken	8
Aanbeveling 2. Informeer de aanvragers over het tijdstip van de terbeschikkingstelling van het budget.....	10
Aanbeveling 3. Maak een grondige vergelijking tussen de beschermingsniveaus van de oude en de nieuwe norm.	12

Samenvatting

Op Vlaanderen rust de verplichting om doeltreffende en passende maatregelen te nemen die personen met een handicap in staat stellen hun recht op wonen en maatschappelijke participatie te kunnen uitoefenen met dezelfde keuzemogelijkheden als anderen. Om dit recht te verwezenlijken werd in Vlaanderen het persoonsvolgend budget ingevoerd voor meerderjarige personen die door hun handicap nood hebben aan intensieve en frequente ondersteuning. Hoewel dit een belangrijke stap vooruit betekende, uitte het Vlaams Mensenrechteninstituut eerder al bezorgdheden over de uitvoering van dit systeem. Op 22 december 2023 publiceerde het Vlaams Mensenrechteninstituut op eigen initiatief het advies over het persoonsvolgend budget, waarin we drie aanbevelingen formuleerden aan het beleid.

Lees het advies hier: [Advies over het persoonsvolgend budget](#).

Op 17 december 2024 werd een voorstel van decreet ingediend bij het Vlaams Parlement dat de toelidingsprocedure voor het persoonsvolgend budget wijzigt. Met oog op meer klantvriendelijkheid, doelmatigheid en besparing van de systeemkosten wordt toelidingsprocedure opgesplitst in 2 fasen. In de eerste fase wordt bepaald of de aanvrager in aanmerking komt voor een persoonsvolgend budget en tot welke prioriteitengroep de aanvraag behoort. Daarna wordt de aanvraag op de wachtlijst geplaatst. Pas in een tweede fase, wanneer de Vlaamse Regering middelen vrijmaakt voor de toekenning van het budget, wordt de ondersteuningsnood vastgesteld met behulp van een zorgzwaarte-instrument. Op basis van deze geobjectiveerde ondersteuningsnood wordt de budgethoogte bepaald en wordt het persoonsvolgend budget ter beschikking gesteld.

Hoewel de decreetgever met het voorstel van decreet tegemoet wil komen aan de reële nood van vereenvoudiging en doelmatigheid, beantwoordt het niet aan de bezorgdheden die het Vlaams Mensenrechteninstituut eerder formuleerde — en op sommige punten versterkt het die zelfs. Het Vlaams Mensenrechteninstituut herhaalt dan ook zijn aanbevelingen en roept de beleidsmakers op om de aanbevelingen op te volgen:

1. Het Vlaams Mensenrechteninstituut blijft er bij de Vlaamse Regering op aandringen om ambitieus te zijn in het wegwerken van de wachtlijsten en dit via het

financieringsmechanisme dat de meeste rechtszekerheid biedt. Het wegwerken van de wachtlijsten via het effectief en snel ter beschikkingstellen van het persoonsvolgend budget dat afgestemd is op de actuele noden van de aanvrager, is noodzakelijk om het recht op zelfstandig wonen en het recht om deel uit te maken van de maatschappij, gewaarborgd in artikel 19 van het VN-verdrag, te verwezenlijken.

2. Het Vlaams Mensenrechteninstituut benadrukt het belang om de aanvrager voldoende rechtszekerheid te bieden door hen bij de toewijzing van het persoonsvolgend budget het tijdstip van de terbeschikkingstelling en de budgethoogte mee te delen.
3. Het Vlaams Mensenrechteninstituut vraagt om vooraf aan de bekrachtiging van het decreet na te gaan of er door de voorgestelde wijzigingen geen sprake is van een aanzienlijke achteruitgang. Dit vereist een grondige vergelijking tussen het beschermingsniveau van de oude en nieuwe norm. Deze vergelijking dient rekening te houden met de gehele groep van personen die geraakt worden door de regelgeving en met alle relevante bepalingen van de regelgeving. In het bijzonder voor de aanvragers die reeds op de wachtlijst staan, moet duidelijk worden gemaakt in hoeverre het gewijzigde systeem ook op hen van toepassing zal zijn. Zij dient transparant ter beschikking te worden gesteld aan relevante stakeholders en het ruime publiek. Het verzamelen van consistente kwantitatieve en kwalitatieve gegevens is hierbij essentieel. Zodoende kan de precieze impact van het voorgestelde beleid vooraf duidelijk worden bepaald en kan ook toezicht op de naleving van de ter zake geldende internationale verplichtingen beter worden uitgeoefend.

Situering

Als onafhankelijk instituut is het Vlaams Mensenrechteninstituut verantwoordelijk voor de bevordering, bescherming en opvolging van de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Dit verdrag garandeert dat alle personen met een handicap recht hebben om te wonen en deel te nemen aan de maatschappij met dezelfde keuzemogelijkheden als anderen. Dit met respect voor hun inherente waardigheid en persoonlijke autonomie.

Op Vlaanderen rust de verplichting om doeltreffende en passende maatregelen te nemen die het voor personen met een handicap mogelijk maken om dit recht volledig te kunnen uitoefenen.¹ Om dit recht te verwezenlijken werd in Vlaanderen het persoonsvolgend budget ingevoerd voor meerderjarige personen die door hun handicap nood hebben aan intensieve en frequente ondersteuning. Hoewel de invoering van dit systeem een grote stap vooruit betekende t.a.v. de verdragsprincipes, stelde het Vlaams Mensenrechteninstituut eerder een aantal bezorgdheden vast bij de uitvoering van dit systeem. Op 22 december 2023 publiceerde het Vlaams Mensenrechteninstituut op eigen initiatief het advies over het persoonsvolgend budget, waarin we drie aanbevelingen formuleerden aan het beleid:

1. Stel de nodige budgetten ter beschikking om de wachtlijsten weg te werken.
2. Informeer de aanvragers over het tijdstip van de terbeschikkingstelling van het budget.
3. Maak een grondige vergelijking tussen de beschermingsniveaus van de oude en de nieuw norm.

Het volledige advies is raadpleegbaar via: [Advies over het persoonsvolgend budget](#).

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 stelt een aantal wijzigingen voorop aan de procedures in het kader van het systeem van persoonsvolgende financiering, die verder worden uitgewerkt in de Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, gekaderd binnen een grote hervorming van het systeem. In afwachting van die hervorming werd december II. een voorstel van decreet ingediend dat de toeleidingsprocedure richting het persoonsvolgend

¹ Artikel 19 [Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap](#).

budget wijzigt en dat substantiële gevolgen heeft voor de aanvragers van een persoonsvolgend budget.

We toetsen het voorstel van decreet aan het eerdere advies van het Vlaams Mensenrechteninstituut en roepen de beleidsmakers op de aanbevelingen op te volgen.

Voorstel van decreet

Op 17 december 2024 werd een voorstel van decreet ingediend bij het Vlaams parlement waarin de toeleidingsprocedure om beroep te kunnen doen op een persoonsvolgend budget wordt gewijzigd.² Uit een evaluatie van 2019 bleek dat de toeleidingsprocedure als te lang, complex en intensief werd ervaren door het groot aantal processtappen en betrokken actoren. Daarnaast stond ook de doelmatigheid van de procedure ter discussie omdat het persoonsvolgend budget vaak niet meer actueel is bij de terbeschikkingstelling door de lange wachtlijsten. Met oog op meer klantvriendelijkheid, doelmatigheid en besparing van de systeemkosten worden er een aantal voorstellen gedaan om de toeleidingsprocedure te wijzigen. De toeleidingsprocedure wordt opgesplitst in 2 fasen.

Fase 1.

- De aanvrager dient enkel een aanvraagformulier in. De aanvrager moet niet langer een ondersteuningsplan indienen dat tot stand komt na een actief proces van vraagverduidelijking.
- Vervolgens maakt het multidisciplinair team een multidisciplinair verslag op waarin de handicap, de stoornissen en het functioneren van de persoon en de dringendheid van de vraag worden geobjectiveerd. In de huidige procedure stelt het multidisciplinair team ook

² Voorstel van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en van het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, wat betreft de verwerking van persoonsgegevens, de aanvraag van een persoonsvolgend budget, de samenloop van procedures en de verplichting om een uittreksel uit het strafregister voor te leggen, *Parl. St.* VI. Parlement, 17 december 2024, nr. 167/1, raadpleegbaar via <https://www.vlaamsparlament.be/nl/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1849454>.

meteen de geobjectiveerde ondersteuningsnood vast op basis van het zorgzwaarte-instrument. In de nieuwe procedure wordt dit uitgesteld naar fase 2.

- Op basis van de informatie van het multidisciplinair verslag wordt beslist of de aanvrager in aanmerking komt voor een persoonsvolgend budget en tot welke prioriteitengroep de aanvraag behoort. Er wordt niet langer een budgethoogte bepaald. Dit wordt uitgesteld naar fase 2. Er wordt enkel een vraag naar een persoonsvolgend budget geregistreerd op de wachtlijst.
- Er worden geen voorlopige beslissingen meer genomen, maar meteen een definitieve. Als er gebruik wordt gemaakt van de heroverwegingscommissie, moet die doorlopen zijn voor een verzoekschrift bij een arbeidsrechtbank kan worden ingediend.

Fase 2.

- Fase 2 start zodra de Vlaamse Regering middelen vrijmaakt voor de terbeschikkingstelling van het budget. Wie in aanmerking komt voor een terbeschikkingstelling, ontvangt een kennisgeving met vermelding van de vroegste datum van terbeschikkingstelling en de vraag om de ondersteuningsnood te laten objectiveren aan de hand van een zorgzwaarte-instrument. Op basis van die geobjectiveerde ondersteuningsnood wordt de budgethoogte bepaald en wordt het persoonsvolgend budget ter beschikking gesteld.
- De nood aan zorg en ondersteuning wordt niet langer enkel vanaf een bepaalde grens in kaart gebracht met een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte, maar zal steeds in kaart worden gebracht met dit instrument. Het toekennen van een budget gebeurt enkel op basis van de inschaling van de zorgzwaarte. Het ondersteuningsplan speelt geen rol meer bij de bepaling van de nodige ondersteuning en het budget.

Het voorstel van decreet bevat ook bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens. De decreetgever wil hiermee een juridische basis creëren om het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap ruimere toegang te geven tot het Rijksregister. Daarnaast voorziet het voorstel in een rechtsgrond om ook organisaties die betrokken zijn bij de indicatiestelling, vraagverheldering en bijstandsverlening toegang te geven tot de persoonsgegevens van de aanvragers die zich tot hen richten. Tot slot wordt er een verplichting opgelegd aan erkende of vergunde voorzieningen voor ondersteuning van meerderjarige personen met een handicap: bij de aanwerving van nieuwe medewerkers moeten zij het bewijs van goed gedrag en zeden

in de omgang met personen met een handicap controleren aan de hand van een uittreksel uit het strafregister (model 595). De hierboven vermelde bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens vallen buiten de scope van dit advies.

Analyse van het Vlaams Mensenrechteninstituut

Met het streven naar klantvriendelijkheid en administratieve vereenvoudiging door de toeleidingsprocedure eenvoudiger, sneller en minder intensief te maken, dekt het voorstel van decreet een reële nood. Het schrappen van voorlopige beslissingen draagt eveneens aan bij aan de beoogde vereenvoudiging. Het is ook positief dat het voorstel inzet op het elimineren van overbodige systeemkosten op voorwaarde uiteraard dat de vrijgekomen middelen rechtstreeks worden ingezet voor de persoonsvolgende budgetten. Niettemin geeft dit voorstel geen antwoord op de bezorgdheden die het Vlaams Mensenrechteninstituut in zijn advies over het persoonsvolgend budget heeft geuit. Op bepaalde aspecten worden ze integendeel versterkt.

Aanbeveling 1. Stel de nodige budgetten ter beschikking om de wachtlijsten weg te werken

Het voorstel van decreet stelt terecht dat er een betere afstemming tussen het budget en de actuele ondersteuningsbehoefte van de persoon moet komen. Het VN-comité benadrukt in de general comments dat de steun moet worden beoordeeld aan de hand van een gepersonaliseerde aanpak en worden afgestemd op de feitelijke belemmeringen in de maatschappij waarmee een persoon met een handicap wordt geconfronteerd. Hierbij moet erkend worden dat deze belemmeringen in de loop der tijd kunnen veranderen. De diensten ter ondersteuning moeten dan ook beschikbaar, toegankelijk, betaalbaar, acceptabel en flexibel zijn, en rekening houden met verschillende levensomstandigheden, evenals de wensen

en voorkeuren van de persoon. De betrokkenheid van de aanvrager is daarbij essentieel.³ De behoefte aan ondersteuning en zorg is immers geen constante en kan variëren, vooral wanneer aanvragers langere tijd op een wachtlijst staan. De bezorgdheid dat het toegewezen budget op het moment van de ter beschikking stelling niet meer aansluit bij de actuele situatie is daarom terecht.

Het voornemen van de Vlaamse Regering om een grote hervorming op de wachtlijsten door te voeren en de extra budgettaire inspanningen, zijn weliswaar positief. De beslissing om het persoonsvolgend budget automatisch toe te kennen aan alle aanvragers in prioriteitengroep 1 is daarbinnen een stap in de goede richting.⁴ De voorziene maximale wachttijd van 18 maanden geeft de aanvragers binnen deze groep een perspectief, zolang wordt gestreefd naar een kortere termijn en de noodprocedure blijft bestaan.

Het voorstel van decreet bevat nog geen aanzet om de wachtlijsten weg te werken. Integendeel, het voorstel van decreet lijkt ervan uit te gaan dat de wachtlijsten in stand zullen blijven. Er wordt een systeem van twee fasen ingevoerd, waarbij in de eerste fase enkel de aanvraag voor een persoonsvolgend budget op de wachtlijst wordt geregistreerd. De tweede fase begint pas wanneer de Vlaamse Regering besluit middelen vrij te maken voor de toekenning. Het systeem waarbij de Vlaamse Regering jaarlijks het beschikbare budget vaststelt voor de terbeschikkingstelling van het budget, en waarbij wachttijden fors kunnen oplopen, blijft dus behouden. Bovendien heeft dit voorstel van decreet enkel tot gevolg dat herzieningsaanvragen tijdens de wachtperiode overbodig worden. Dit voorstel van decreet brengt geen systeem tot stand waarbij de ondersteuning op een eenvoudige en snelle wijze varieert met de noden van de aanvrager.

We benadrukken dan ook opnieuw dat de huidige wachtlijsten de rechten van personen met een handicap hypothekeren. Ook het VN-comité voor de rechten van personen met een

³ Zie Algemene opmerking nr. 5 (2017) over zelfstandig wonen en deel uitmaken van de maatschappij van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap over de uitvoering van het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VRPH), §60-63.

⁴ Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, gezin en armoedebestrijding, november 2024 ([link](#)); Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding van 17 december 2024 ([link](#)); Beslissing van de VR van 07/02/25: Besluit van de Vlaamse Regering van 7 februari 2025 over de verdeling van de middelen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor het jaar 2025 ([link](#)) – definitieve goedkeuring VR: [link](#).

handicap uitte in september 2024 nog haar bezorgdheid over het gebrek aan voldoende financiering dat ertoe leidt dat aanvragers op onevenredig lange wachtlijsten worden geplaatst die het recht op zelfstandig wonen en deel uitmaken van de maatschappij in de weg staan. Vlaanderen moet onmiddellijk maatregelen nemen om de wachtlijsten af te schaffen.⁵

Doordat de vaststelling van de budgethoogte wordt uitgesteld tot op het moment van de terbeschikkingstelling, beschikt de overheid niet over de noodzakelijke gegevens om in te schatten welke middelen vereist zijn om de budgetten van goedgekeurde aanvragen effectief toe te kennen. Nochtans heeft het VN-Comité herhaaldelijk het belang benadrukt van cijfergegevens om de vooruitgang in de uitvoering van de verdragsrechten te kunnen monitoren. We stellen ons de vraag hoe de Vlaamse Regering een plan met duidelijke streefdoelen, timing en monitoring zal kunnen opstellen om de wachtlijsten weg te werken als de nodige cijfergegevens ontbreken.

Het Vlaams Mensenrechteninstituut blijft er bij de Vlaamse Regering op aandringen om ambitieus te zijn in het wegwerken van de wachtlijsten en dit via het financieringsmechanisme dat de meeste rechtszekerheid biedt. Het wegwerken van de wachtlijsten via het effectief en snel ter beschikkingstellen van het persoonsvolgend budget dat afgestemd is op de actuele noden van de aanvrager, is noodzakelijk om het recht op zelfstandig wonen en het recht om deel uit te maken van de maatschappij, gewaarborgd in artikel 19 van het VN-verdrag, te verwezenlijken.

Aanbeveling 2. Informeer de aanvragers over het tijdstip van de terbeschikkingstelling van het budget

Het Vlaams Mensenrechteninstituut vroeg de Vlaamse overheid in zijn eerdere advies om de aanvragers meer rechtszekerheid te bieden door hen bij de toewijzing van het persoonsvolgend budget het tijdstip mee te delen wanneer het budget ter beschikking zal worden gesteld.

⁵ Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Belgium, 30 september 2024, raadpleegbaar via <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/q24/166/90/pdf/q2416690.pdf>.

Met het voorstel van decreet krijgen de aanvragers hier echter geen duidelijkheid over. Sterker nog, de rechtsonzekerheid dreigt te worden vergroot, omdat ook de hoogte van het budget niet meer meegedeeld zal worden bij de beslissing tot toewijzing. Dit maakt het voor personen met een handicap nog moeilijker om weloverwogen beslissingen te nemen over waar, met wie en hoe zij willen leven, en welke vormen van dienstverlening het beste bij hen passen. Het is cruciaal om tijdige, actuele en nauwkeurige informatie te verstrekken die van essentieel belang is voor een geïnformeerde besluitvorming over keuzes voor zelfstandig wonen en ondersteunende diensten in de maatschappij.⁶ De antwoorden op de essentiële vragen – wanneer het budget beschikbaar zal zijn en hoeveel het zal bedragen – blijven uit. Uit meldingen die het Vlaams Mensenrechteninstituut reeds ontving, blijkt bovendien dat er lange wachtlijsten zijn voordat multidisciplinaire teams kunnen starten met de begeleiding voor het opstellen van een multidisciplinair verslag.

We benadrukken dan ook opnieuw dat de aanvragers alsook hun mantelzorgers snel nood hebben aan perspectief en rechtszekerheid over het tijdstip van de effectieve ter beschikkingstelling van het budget en ook de hoogte van het budget. Deze rechtszekerheid biedt hun minstens een perspectief op de effectieve verwezenlijking van het recht op zelfstandig wonen en volledige participatie in de maatschappij, zoals gewaarborgd in artikel 19 van het VN-verdrag.

Wat momenteel nog onduidelijk is, is hoe bepaald zal worden of iemand in aanmerking komt voor een persoonsvolgend budget en binnen welke prioriteitengroep, aangezien de vaststelling van de geobjectiveerde zorgbehoefte op basis van het zorgzwaarte-instrument pas plaatsvindt bij de terbeschikkingstelling. Aanspraak maken op een persoonsvolgend budget kan enkel als de geobjectiveerde nood aan zorg en ondersteuning de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt, vastgesteld op basis van een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte.⁷ Het dient te worden verduidelijkt op welke

⁶ Zie [Algemene opmerking nr. 5 \(2017\) over zelfstandig wonen en deel uitmaken van de maatschappij](#) van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap over de uitvoering van het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VRPH), §64 en 85.

⁷ Artikel 8 van decreet van 25 april 2014 over de persoonsvolgende financiering en de voorgestelde wijziging in het voorstel van decreet: *“De meerderjarige persoon met een handicap die een geobjectiveerde nood heeft aan zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en*

wijze gewaarborgd zal worden dat de beoordeling steeds objectief en uniform verloopt, zodat aanvragers niet aan willekeur worden blootgesteld.

Het Vlaams Mensenrechteninstituut benadrukt het belang om de aanvrager voldoende rechtszekerheid te bieden door hen bij de toewijzing van het persoonsvolgend budget het tijdstip van de terbeschikkingstelling en de budgethoogte mee te delen.

Aanbeveling 3. Maak een grondige vergelijking tussen de beschermingsniveaus van de oude en de nieuwe norm.

Artikel 23 van de Grondwet impliceert een standstillbeginsel. Dit betekent niet dat de wetgever niet mag raken aan bijvoorbeeld de modaliteiten van de toeleidingsprocedure van het persoonsvolgend budget. Het komt aan de decreetgever toe om te oordelen hoe het recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd. Het standstillbeginsel impliceert wel dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat geboden wordt door de van toepassing zijnde wetgeving niet in aanzienlijke mate mag verminderen, zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang.⁸

Het Vlaams Mensenrechteninstituut wees er reeds op dat overeenkomstig artikel 23 van de Grondwet een grondige vergelijking tussen het beschermingsniveau van de oude en nieuwe norm noodzakelijk is, hetgeen werd bevestigd door de Raad van State. Het standstillbeginsel in artikel 23 van de Grondwet vereist dat nagegaan wordt of de graad van bescherming die door de eerder van toepassing zijnde bepalingen werd geboden aanzienlijk vermindert en zo ja, of er redenen die verband houden met het algemeen belang een dergelijke vermindering kunnen rechtvaardigen. De vaststelling van een aanzienlijke vermindering van de graad van bescherming vereist een vergelijking van de graad van bescherming die de van toepassing zijnde norm biedt met de graad van bescherming die werd geboden door de eerder van

ondersteuning overschrijdt, in voorkomend geval vastgesteld op basis van een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte, kan aanspraak maken op een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. In het eerste lid, 2°, wordt verstaan onder zorgzwaarte: de mate waarin een persoon met een handicap zorg en ondersteuning nodig heeft om zo adequaat mogelijk te kunnen functioneren in het dagelijkse leven."

⁸ [Grondwettelijk Hof, 17 maart 2016, nr. 42/2016, B.13.1 en B.13.2.](#); [Raad van State afdeling Bestuursrechtspraak, 8 januari 2024, nr. nr. 258.354, 12.](#)

toepassing zijnde norm.⁹ De vergelijking dient te gebeuren voor de gehele groep geadresseerden van de betrokken norm en met inachtneming van alle relevante bepalingen van de oude en nieuwe norm.¹⁰

Uit de stukken bij het voorstel van decreet blijkt niet duidelijk dat er een grondige vergelijking heeft plaatsgevonden tussen het beschermingsniveau van de oude en de nieuwe norm. Nochtans staan er verschillende bepalingen in het voorstel van decreet die een invloed kunnen hebben op het beschermingsniveau van de aanvrager. Vooreerst wordt er opnieuw een nieuwe methode van budgetbepaling ingevoerd: de bepaling van de hoogte van het budget gebeurt niet langer op basis van het zorgzwaarte-instrument en het ondersteuningsplan, maar enkel op basis van het zorgzwaarte-instrument en verschuift naar de terbeschikkingstelling van het budget. Het beschermingsniveau kan mogelijk ook in het gedrang komen doordat aanvragers niet langer in beroep kunnen gaan tegen toekomstige wijzigingen in de regelgeving die de budgethoogte beïnvloeden. Aangezien zij niet meer in staat zullen zijn om de gevolgen van een wijziging in de regelgeving voor hun situatie aan te tonen, kan dit nadelige effecten hebben. In het arrest van 8 januari 2024, nr. 258.354 in de zaak tegen de actualisering van de persoonsvolgende budgetten, oordeelde de Raad van State, op basis van gedetailleerde omzettingstabellen van de verzoekers, dat het voldoende aannemelijk werd gemaakt dat er sprake was van een lineaire vermindering van het budget voor bijna alle gerechtigden en dat er bijgevolg sprake was van een aanzienlijke vermindering. Het is onduidelijk of de nieuwe toeleidingsprocedure ook zal gelden voor aanvragers die al op de wachtlijst staan en een beslissing over de hoogte van hun budget hebben ontvangen. Deze onduidelijkheid is nog sterker voor aanvragers op de wachtlijst die na de invoering van de nieuwe toeleidingsprocedure een herziening van het toegekende budget vragen en waarbij ook duidelijkheid nodig is over de datum van hun aanvraag. Uit het arrest van de Raad van State volgt dat, indien het de intentie van de decreetgever is om dit voorstel ook voor de aanvragers op de wachtlijst door te voeren, er in dit geval eveneens een grondige vergelijking tussen het beschermingsniveau van de oude en de nieuwe norm noodzakelijk is.

⁹ [Raad van State afdeling Bestuursrechtspraak, 8 januari 2024, nr. nr. 258.354, 14.](#)

¹⁰ [Hof van Cassatie, 19 juni 2023, S.22.0046.N/1, 1.1.](#)

Ten slotte is het ook nog onduidelijk wat het gevolg zal zijn voor de verhaalmogelijkheden van de aanvrager, in het bijzonder de interne beroepsprocedure bij de heroverwegingscommissie. Het voorstel van decreet regelt enkel de samenloop van beide procedures, maar bepaalt niet hoe de interne beroepsprocedure nu geregeld zal worden met het schrappen van de voorlopige beslissing en het uitstellen van de beslissing over de budgetcategorie naar de terbeschikkingstelling. Het organiseren van verhaalmogelijkheden is gedelegeerd aan de Vlaamse Regering.¹¹

Momenteel is er onvoldoende inzicht in de concrete impact op de zorg en ondersteuning van de aanvragers om te kunnen oordelen of er sprake is van een aanzienlijke achteruitgang. Dit is essentieel om te kunnen oordelen of het voorstel van decreet in overeenstemming is met artikel 23 van de Grondwet.

Het Vlaams Mensenrechteninstituut vraagt om vooraf aan de bekrachtiging van het decreet na te gaan of er door de voorgestelde wijzigingen geen sprake is van een aanzienlijke achteruitgang. Dit vereist een grondige vergelijking tussen het beschermingsniveau van de oude en nieuwe norm. Deze vergelijking dient rekening te houden met de gehele groep van personen die geraakt worden door de regelgeving en met alle relevante bepalingen van de regelgeving. In het bijzonder voor de aanvragers die reeds op de wachtlijst staan, moet duidelijk worden gemaakt in hoeverre het gewijzigde systeem ook op hen van toepassing zal zijn. Zij dient transparant ter beschikking te worden gesteld aan relevante stakeholders en het ruime publiek. Het verzamelen van consistente kwantitatieve en kwalitatieve gegevens is hierbij essentieel. Zodoende kan de precieze impact van het voorgestelde beleid vooraf duidelijk worden bepaald en kan ook toezicht op de naleving van de ter zake geldende internationale verplichtingen beter worden uitgeoefend.

¹¹ Art. 8, 2° [Decreet 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap](#).